

Bedrijfsvoering boerderij steeds vaker een zaak van boerin

Emancipatie van de landbouw

In twintig jaar tijd is de bedrijfsvoering op de boerderij ingrijpend gewijzigd. Vrouwen staan vaker dan voorheen aan het hoofd van het bedrijf en een aanzienlijk deel van de arbeid komt van buiten het boerengezin.

In 1980 was de bedrijfsvoering op een boerderij vrijwel uitsluitend een mannenzaak. Slechts 2,7 procent van de bedrijfshoofden was vrouw. Inmiddels is ongeveer twintig procent van de bedrijfshoofden in de agrarische sector boerin. Van deze boerinnen runnen de meesten het bedrijf samen met hun man. Het gaat hier vooral om maatschappen. Met deze ontwikkelingen is de landbouw in de laatste twintig jaar fors geëmancipeerd.

Explosieve toename

Twintig jaar geleden registreerde het Centraal Bureau voor de Statistiek op de agrarische bedrijven nog bijna 80 duizend 'meewerkende echtgenoten'. Dit waren vrijwel uitsluitend vrouwen. In 1999 werkten nog slechts 33 duizend vrouwen mee op de boerderij als meewerkende echtgenote. Het aantal vrouwelijke bedrijfshoofden is daarentegen explosief toegenomen van 4,2 duizend in 1980 tot 26,5 duizend in 1999.

Dagtaak

De explosieve toename van dit aantal heeft onder meer te maken met de sterke toename van het aantal gevormde maatschappen. Deze bedrijfsvorm heeft aan populariteit gewonnen vanwege ruimere belastingtechnische voordelen zoals de investeringsaftrek. Door genoemde zaken heeft de Nederlandse boerin op veel boerenbedrijven een vergelijkbare positie gekregen als de boer. Ruim tien duizend boerinnen die (mede) aan het hoofd staan van een boerenbedrijf werken meer dan 30 uur per week op de boerderij. Zevenduizend van deze boerinnen hebben meer dan een dagtaak aan het werk op een boerderij. Tussen 1980 en 1999 is het aantal gezinsar-

beidskrachten in de landbouw verminderd met 66 duizend arbeidskrachten. Het aantal arbeidskrachten van buiten het gezin nam in diezelfde periode toe met ruim 30 duizend.

Niet-gezinsarbeidskrachten

Inmiddels is meer dan 26 procent van de arbeidskrachten in de landbouw afkomstig van buiten het gezin. In 1980 was dit nog 13 procent. Dit betekent dat het traditionele gezinsbedrijf in landbouw steeds vaker plaats maakt voor land- en tuinbouwbedrijven waar een deel van de werkzaamheden verricht wordt door arbeidskrachten van buiten het gezin. Vooral in de tuinbouw werken veel zogeheten niet-gezinsarbeidskrachten. Ook hier is de arbeidsdeelname van vrouwen de laatste jaren sterk toegenomen. In 1980 ging het hier nog om slechts 5,3 duizend vrouwen. Dit verviervoudigde ruimschoots in de laatste twintig jaar tot een aantal van 24 duizend (1999).

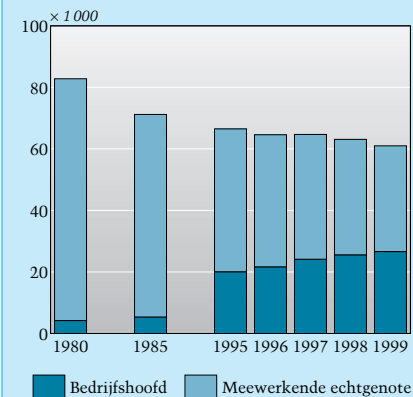
Rolpatroon verdwijnt

Naast de eerder genoemde ontwikkelingen is het opmerkelijk dat ook de man steeds vaker de rol vervult als meewerkende echtgenoot. In een dergelijke situatie runt de vrouw het boerenbedrijf en staat de man geregistreerd als meewerkende echtgenoot. In 1980 waren dit nog 440 mannen en in 1999 telde het CBS er bijna 1600. In dergelijke situaties kan de meewerkende man overigens ook nog een baan buiten het boerenbedrijf hebben. ◀

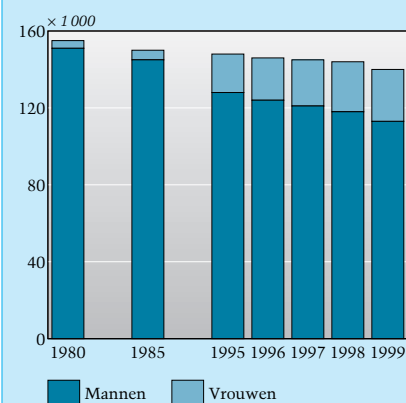
Cor Pierik

Arbeid in de landbouw

boerinnen

bedrijfshoofden naar geslacht

naar arbeidspositie

